

Studietur til Oslo

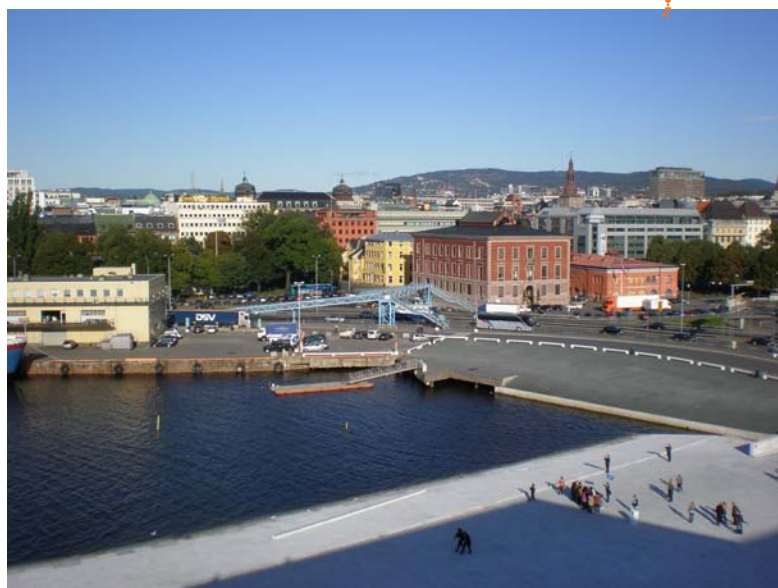
Byens Netværk 24. - 26. sep. 2009
Tekst og foto: Henriette Sofie Larsen

Oslo er med godt 850.000 Norges største by og hovedstad.

På trods af Norges meget decentrale samfund er Oslo også økonomisk og kulturelt centrum for Norge. Således er Oslo administrationscentrum for private og offentlige virksomheder inden for handels- og serviceerhvervene. Størstedelen af Oslos industri, som bl.a. befandt sig ved Aker Brygge, Akerselven og Alna, er i dag nedlagt.

Oslo er en by med mange arbejdspladser, hvor mange arbejdstagere pendler til byen. Således arbejder godt 80.000 mennesker i byen, men bor i omegnskommunerne.

Oslo oplevede gennem 1980'erne og 1990'erne en dramatisk forandring. På havnen blev Aker Brygge, hvor der tidligere havde ligget et skibsværft, omdannet til et velbesøgt cafeområde. Langs Akerselven fik byen en lang række kultur- og oplevelsessteder f.eks. Design- og Arkitekturcenter, Dansens Hus, udstillingssteder og flere kulturhuse. Nogle af dem i nyopførte bygninger, andre i tidligere industribygninger.

Torsdag den 24. september 2009

Vi mødes meget tidligt i lufthavnen og startede turen med kaffe og croissanter. Programmer og især deltagerprofiler bliver studeret nøje.

Vi kører med bus mod Oslo city og øjner bagsiden af operaen. Som så meget anden arkitektur, så er den absolut smukkeste forfra.

Det er den til gengæld – wow – det ligner virkelig en skibakke, og man ser mennesker bestige fjeldet i forskellige niveauer.

Vi dropper bagagen på hotellet, som ligger 5 min. gang fra operaen. Turen er i gang og vi går over til dagens første aftale, som er med Erling Dokk Holm.

Erling er forsker ved Arkitekthøjskolen i Oslo ved institut for urbanisme og landskab. Erling fortæller levende og med bid om operaen og om den omfattende udvikling af havneområdet Bjørvika, som i øjeblikket finder sted. Erling er meget aktiv i samfundsdebatten i Norge, både gennem sin spalte i 'Dagbladet Magasinet', og som kommentator på byudvikling og arkitektur i 'Dagens Næringsliv'. Operaens beliggenhed er en politisk beslutning, og der har været meget stor modstand mod operaens opførelse. "Opera er

for kultureliten" var en af holdningerne.

"Det er en udfordring at skabe gode offentlige rum, så borgerne også føler at byudvikling er for dem". Der blev holdt fast i, at operaen skulle bruges som et mødested i byen. I dag er alle stolte af operaen, som absolut er blevet en turistseværdighed. En af de dyre: 2,3 mia. NOK. Det er dyrt at bygge ved havnen.

Vi beundrede den smukke hvide, italienske marmor, som skulle være så hvid som mulig (Carrera"). Der er overalt små og store niveauforskelle. De små skal man vogte sig for. De kan være svære at se, også selv om man ikke er en gammel dame ☺.

Foyeren var smuk med de fantastiske vægge skabt af Olafur Eliasson. Væggene symboliserer gletsjere og iskrystaller.

Vi var lidt skuffede over, at vi ikke kunne få et smugkig ind i salen. Vi ville meget gerne have set det fantastiske scenetæppe skabt af den amerikanske kunstner Pae White. Det ligner et stykke sammenkrøllet stanniøl. Hvordan man får det over på et stykke tekstil går over vores forstand. I det hele taget arbejder Snøhetta altid sammen med kunstnere. Og vel og mærke som en integreret del af projektet –

ikke først som tilført pynt til sidst.

Hvis du ønsker flere detaljer om arkitekturen, så kig på [Arcspace](#), hvor du bl.a. kan læse detaljer om at mønsteret på pladerne på scenetårnet er baseret på gamle vævetekniker. Og altså ikke blindeskrift, som nogle af os talte om. 8 forskellige paneler giver en konstant skiftende effekt afhængigt af lysets vinkel, intensitet og farve.

Operaen har vundet flere priser, bl.a. den eftertragtede Mies van der Rohe-pris i 2009.

Link til suppl. [info](#) om operaen.

Nu havde vi jo været tidligt oppe, så vi trængte gevaldigt til et pitstop. Det fik vi på Aker Brygge i strålende sol: Frokost på Albertine Cafe & Bar.

Således mætte og veltfredse gik vi direkte hen til skaberne af operaen: Tegnestuen Snøhetta.

Vi blev modtaget af danske Aase og svenske Andreas, som gav os historien om Snøhetta.

Snøhetta er et af de højeste [fjeld](#) i Norge og et nationalt symbol og tegnestuen besøger og bestiger hvert eneste år fjeldet.

Tegnestuen blev dannet i 1989, har 100 ansatte, kontor i Oslo og New York. De er 33 år

i gennemsnit, fifty/fifty mænd og kvinder, 15 nationaliteter. Som Aase siger "vi arbejder i et selvstrukturerende kaos".

Aase og Andreas fortalte om deres opera-projekt, hvor der var 240 ansøgere. Derudover nogle spændende projekter: [Barcode B10.1](#) med en meget spændende facadeløsning og så et helt nyt miljøprojekt Filipstad 09 (tidl. containerhavneområde), som skal være et energigenererende projekt på 50.000 m2. Fra biologisk ørken til grøn oase.

Norge vil nemlig gerne være kendt som en miljørigtig nation.

Vi kunne godt være blevet meget længere, men programmet var stramt og vi ilede videre til et oplæg om:

Fjordbyplanen og bæredygtig byudvikling i Norge og Oslo. v/Inge Willimsen fra Husbanken.

I øvrigt så var Drammen og Oslo Kommune meget inspireret af CopenhagenX og i gang med at skabe et "OsloX". De skulle til Danmark ugen efter for at kigge på danske projekter og vi inviterede naturligvis på besøg. Om tirsdagen spiste jeg således frokost med gruppen i Dansk Arkitektur Center, hvor programchef Christian Hanak

deltog. Dejligt når vi kan inspirere hinanden.

Vi havde nu gået og gået og nogle af os nåede lige at smide benene op en halv time, inden vi skulle spise middag på restaurant Mehfel.

Det forlyder at der efterfølgende bl.a. blev kørt i rickshaws i Oslos gader, men det var efter, redaktionen var gået i seng.

Fredag den 25. september 2009

Næste morgen startede programmet allerede kl. 8.00 med besøg på Vulkan i Dansens Hus (tegnet af Snøhetta). Vulkan er et tidligere industriområde, som er under omdannelse. Det er tanken, at området skal indeholde boliger, forretninger og kontorer med vægt på kulturelle virksomheder. Et ambitiøst bæredygtigt kontorbyggeri indgår i planerne. Vi får et meget dedikeret oplæg og rundvisning af Stage Manager Randi Kvissel Haugen fra ejendoms-udviklingsselskabet Aspelin-Ramm Gruppen.

Vi gik derfra helt opløftede og turen gik nu kun få meter videre til et "Jagtvej 69"-kulturhusprojekt "[Hausmania](#)".

Hausmania er et selvstyrende kulturhus, som er ejet af Oslo kommune. Den daglige drift og

aktiviteter afgøres og besluttet af kulturhusets brugere. Formålet med kulturhuset er at tilbyde øvelokaler og atelier til musikere og kunstnere, at skabe et fristed hvor man kan skabe kunst uforstyrret af kommercielle interesser samt at skabe et rum hvor forskellige kunstformer kan inspirere hinanden og samarbejde. Den unge rundviser havde selv taget initiativ til at invitere kommunens projektleder, som fortalte om kommunens visioner med kulturhuset.

Vi besøgte bl.a. Hausmanias såkaldte have (!!), kultur- og revolutionsværksteder (hvis man ikke er idealistisk som ung, hvornår skulle man så være det?) og et helt fantastisk avantgarde-teater "[Grusomhetens Teater](#)" med en helt forrygende ildsjæl som leder Lars Øyno.

Hausmania er nok ikke et sted, hvor man lige går ind som privatperson, så superspændende at få et kig ind i en verden som helt

sikkert er langt fra de flestes hverdag. Det var to forskellige kulturer. Men dialog fremmer som sagt forståelsen og de unge mennesker var glade for at fortælle om deres projekter.

Nu havde vi så fortjent en god frokost. Det blev den famøse norske ret. FÅR I KÅL på Stortorvets Gjæstgiveri. Det smager bedre end det lyder. Enkelte fik så børnemenuen: Spaghetti med kødsovs ☺.

Derefter tog vi metroen til Nydalen. Faktisk var vi meget miljørigtige på hele turen, som foregik gående eller med metro og sporvogn.

[Nydalen](#) er en ny bydel med erhverv, hoteller, restauranter, cafeer, tele- og IT-virksomheder, boliger og uddannelsesinstitutioner mv. Når området er færdigudbygget, vil der bo, arbejde og studere 18.000 mennesker her. Det samlede areal er 200.000 m². Området er indrettet med spændende og utrolig velfungerende byrum.

Derefter i skarpt trav til en rundvisning i Pilestredet Park, som er et område lidt nord for

Oslo centrum, i bydelen St. Hanshaugen, i området, hvor Rigshospitalet lå frem til år 2000. Området er udbygget med 1400 boliger, lokale forretninger og uddannelsesinstitutioner. Lejlighederne i Pilestredet park er blandt de mest attraktive og dyreste i Oslo. Pilestredet park er et byøkologisk projekt med miljøvenlige løsninger på mange områder, med grønne områder som sætter sit præg på området. En professor i landskabsarkitektur fortalte og viste rundt i det meget smukke område.

Således beriget med spændende oplevelser gik turen med sporvogn op til den legendariske [Restaurant Ekeberg](#) i en smuk funkisbygning, beliggende med fantastisk udsigt ud over fjorden. Restauranten stod færdig i 1929, som en af Europas mest berømte funktionalistiske bygninger.

Rygterne siger, at Oslo-folk stod i lange køer i 1930-tallet for at tage deres første udendørs pilsner med udsigt over Bjørvika. Sikkert er det i hvert tilfælde at arkitekter og andet godtfolk fra hele verden har besøgt stedet op igennem tiderne for at tage det unikke bygningsværk i øjesyn. Nu også gruppen fra Byens Netværk.

Lørdag den 26. september 2009

Dagen kunne bruges til at udforske personlige Oslo-ønsker. Munch-museum blev besøgt, shoppet til børnene på Carl Johan, slentretur på Aker Brygge og meget mere. Kort sagt tid til udforskning af Oslo på egen hånd.

På busturen til lufthavnen – i øvrigt kørt af en performende ung buschauffør som studerede til skibskaptajn – uddelte vi evalueringsskemaer og til orientering blev turen evalueret til 4,5 på en skala fra 1-5.

Huskede jeg at skrive, at vi som altid havde fantastisk vejr. Mellem 20-22 gr. og blå himmel

Tak for en dejlig tur i rigtigt godt selskab med både tidligere og nye studietursdeltagere og tusind tak til jer, der også bidrog med små reportager fra de enkelte arrangementer.

Et par små refleksioner: Oslo var en meget spændende by at besøge og med et overraskende liv i aften- og nattetimerne, og de områder vi så, gav et meget nuanceret billede af byen. Der var rigtigt meget kunst i byrummene og vandet var udnyttet kunstnerisk på alle mulige måder. Og vand drager mange af os.

Jeg lagde derudover mærke til en fantastisk hensynsfuldhed i trafikken, hvor biler holdt tilbage for fodgængere.

Og ja så undrede vi os lidt over alle de mega-store varmelamper på de udendørs caféer – så store at man vil kunne sidde udenfor hele året – i Norge!
Hm det var måske ikke så bærekraftigt, som de siger på norsk.

HAUSMANNSGATE 40

BURN FAT, NOT OIL!

FUCK

CARS

